

Załącznik do uchwały
NrXXIV/180/2006
Rady Powiatu
Warszawskiego Zachodniego

Powiatowy Program Działania Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych

Opracowanie :
*Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie*

Ożarów Mazowiecki, styczeń 2006 r.

Spis treści

	Strona
I. Wstęp.....	3
II. Definicje.....	3
III. Informacja o instytucjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego.....	4
IV. Diagnoza potrzeb osób niepełnosprawnych, mieszkańców gmin Powiatu Warszawskiego Zachodniego.....	8
V. Cele strategiczne.....	24
1. Usprawnienie systemu diagnozowania sytuacji osób niepełnosprawnych na terenie powiatu.....	24
2. Polepszenie warunków życiowych osób niepełnosprawnych	24
3. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do różnych form kształcenia.....	25
4. Stworzenie dogodnych warunków do aktywizacji zawodowej	
5. Informacja o istniejących formach wsparcia oraz tworzenie nowych form.....	27
6. Usprawnienie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.....	27
VI. Przewidywane efekty programu.....	28
VII. Główni realizatorzy programu.....	29

I. Wstęp

Powiat Warszawski Zachodni leży w centralnej części Województwa Mazowieckiego. Rozciąga się za zachodnimi granicami Warszawy, jednak pomimo swojej nazwy nie obejmuje żadnej części miasta stołecznego Warszawy. W skład Powiatu wchodzi siedem gmin: Błonie, Ożarów Mazowiecki, Łomianki, Izabelin, Leszno, Kampinos, Stare Babice. Powiat liczy 98 999 mieszkańców i ma powierzchnię 533 km².

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych został opracowany zgodnie z art. 35a ust. 1 *Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.), który brzmi: „*Do zadań powiatu należy: opracowanie i realizacja, zgodnie z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:*

- a) *rehabilitacji społecznej,*
- b) *rehabilitacji zawodowej i zatrudniania,*
- c) *przestrzegania praw osób niepełnosprawnych* ”

II. Definicje

Według ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych „*niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy*”

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych definiuje osoby niepełnosprawne jako „*osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna i umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji.*”

Definicja Głównego Urzędu Statystycznego brzmi: „*Osoba niepełnosprawna to osoba, która posiadała odpowiednie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony lub osoba, która takiego orzeczenia nie posiadała, lecz odczuwała ograniczenie sprawności w wykonywaniu czynności podstawowych dla swojego wieku (zabawa, nauka, praca, samoobsługa)*

Zbiorowość osób niepełnosprawnych została podzielona na 2 podstawowe grupy:

- *osoby niepełnosprawne **prawnie**, tj. takie, które posiadały odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony*
- *osoby niepełnosprawne **tylko biologicznie**, tj. takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych.*”

Art. 7 ust. 1 cytowanej ustawy mówi: „*Rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.*”

- Ustawa ta w art.8 i art.9 definiuje pojęcie rehabilitacji zawodowej i społecznej:
- „rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.”
 - „rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym.”

III. Informacja o Instytucjach działających na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ożarowie Mazowieckim
- Powiatowy Urząd Pracy w Błoniu
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie Mazowieckim
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomiankach
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Błoniu
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Kampinosie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Izabelinie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Babicach
- Dom Pomocy Społecznej w Bramkach
- Dom Pomocy Społecznej w Sadowej
- Dom Opiekuńczo – Lecznicy w Pilaszkanie
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Łubcu
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Bramkach
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sadowej
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Lesznie im. płk. Jerzego Strzałkowskiego
- Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych im. Róży Czackiej w Laskach

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie to samodzielna jednostka organizacyjno-budżetowa, bezpośrednio podporządkowana Zarządowi Powiatu. Przy jej pomocy Starosta sprawuje nadzór nad działalnością dotyczącą m.in. osób niepełnosprawnych, rodzinnej opieki zastępczej, ośrodków adopcyjno-opiekuńczych, jednostek specjalistycznego poradnictwa (np. rodzinnego), ośrodków wsparcia, domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Do zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych należy:

1. Opracowanie i realizacja powiatowych programów na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie:
 - rehabilitacji społecznej
 - przestrzegania praw osób niepełnosprawnych
2. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności.
3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej.
4. Dofinansowanie:
 - uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów,
 - likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
 - rehabilitacji dzieci i młodzieży.
5. Dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej.

Powiatowy Urząd Pracy

Powiatowy Urząd Pracy działa na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 1994r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu. (Dz. U. 2001r. Nr 6 poz. 56) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123 poz. 776 z późn. zm.).

W ramach zadań realizowanych w zakresie rehabilitacji zawodowej i zatrudnieniu osób niepełnosprawnych Urząd Pracy prowadzi:

- rejestrację osób bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz poszukujących pracy,
- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych, ich szkolenia oraz przekwalifikowanie,
- kieruje osoby niepełnosprawne, które wymagają specjalistycznego programu szkolenia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej do specjalistycznego ośrodka szkoleniowo-rehabilitacyjnego lub innej placówki szkoleniowej,
- prowadzi doradztwo organizacyjno – prawne i ekonomiczne w zakresie działalności gospodarczej lub rolnej podejmowanej przez osoby niepełnosprawne

Urząd Pracy współpracuje z właściwym terenowo inspektorem pracy w zakresie oceny i kontroli miejsc pracy osób niepełnosprawnych, z Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, Lekarzem Orzecznikiem ZUS, Ośrodkami Pomocy Społecznej. Planuje rozpocząć współpracę z organizacjami pozarządowymi, domami pomocy społecznej, szkołami specjalnymi.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

Do głównych zadań Zespołu należy orzekanie o niepełnosprawności – w przypadku dzieci do szesnastego roku życia – i o stopniu niepełnosprawności – w przypadku osób powyżej szesnastu lat. Zespół przyjmuje także wnioski i wydaje legitymacje osobom niepełnosprawnym, wydaje opinie do kart parkingowych, jak i również sporządza informacje zbiorcze o realizacji zadań powiatowego zespołu.

Ośrodki Pomocy Społecznej

Ośrodki Pomocy Społecznej to jednostki organizacyjne utworzone w celu realizacji zadań gminy z zakresu pomocy społecznej.

Do zadań ośrodków należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków pieniężnych: stałych, okresowych, celowych i specjalnych celowych,
- przyznawanie pomocy rzeczowej,
- udzielanie pomocy w formie usług,
- przyznawanie pomocy w naturze na ekonomiczne usamodzielnienie,
- praca socjalna,
- a także inne zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z rozeznaczonych potrzeb
- kierowanie osób do Domu Pomocy Społecznej

Ośrodki Pomocy Społecznej współdziałają również w zakresie pomocy społecznej z organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi, działającymi na terenie gminy.

Domy Pomocy Społecznej oraz Domy Opiekuńczo-Lecznicze

Głównym zadaniem takich instytucji jest zapewnienie całodobowej opieki oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych, edukacyjnych, społecznych i religijnych.

Do domów pomocy społecznej, w tym specjalistycznych, mogą być kierowane osoby, które z uwagi na wiek, stan zdrowia, niepełnosprawność, sytuację życiową, warunki rodzinne, wymagają całodobowej opieki, której nie można im zapewnić w miejscu zamieszkania i w związku z tym kwalifikują się do korzystania z tej formy pomocy. Mogą to być również osoby przewlekle chore, których stan zdrowia nie wymaga leczenia szpitalnego, natomiast istnieje uzasadniona potrzeba stałej opieki. Osoby starsze, przewlekle chore (somatycznie i psychicznie), dorośli niepełnosprawni intelektualnie, dzieci i młodzież niepełnosprawni intelektualnie (do 30 roku życia), osoby niepełnosprawne fizycznie, matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży – korzystają z pomocy i opieki organizowanej przez domy pomocy społecznej oraz ośrodki wsparcia.

Środowiskowy Dom Samopomocy

Środowiskowy Dom Samopomocy jest placówką dziennego pobytu stanowiącą oparcie dla osób psychicznie chorych, głębiej niepełnosprawnych intelektualnie, a dla osób z upośledzeniem lekkim wówczas, gdy oprócz niepełnosprawności intelektualnej, występują inne sprzężone zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne, poważnie utrudniające życie codzienne.

Celem działania Domu jest rehabilitacja zmierzająca do rozwoju ogólnego każdego uczestnika, poprawa zaradności osobistej, sprawności psychofizycznej, przystosowanie do samodzielnego życia w środowisku społecznym.

Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztaty Terapii Zajęciowej, realizują zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności psychofizycznych każdego uczestnika, niezbędnych do prowadzenia, w miarę, niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia.

Realizacja przez warsztat tych zadań odbywa się poprzez:

1. Rozwijanie podstawowych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy w zakładzie aktywizacji zawodowej lub innej pracy zarobkowej, lub szkolenia zawodowego poprzez nabywanie wiedzy i umiejętności wykonywania określonych czynności.
2. Rozwijanie sprawności psychofizycznych niezbędnych w pracy.
3. Rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach poprzez udział w treningach ekonomicznych prowadzonych w oparciu o środki finansowe WTZ.
4. Rozwijanie umiejętności przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej
5. Ogólne usprawnienie poprzez zajęcia rekreacyjne, sportowe oraz udział w przedsięwzięciach kulturalnych.

IV. Diagnoza potrzeb osób niepełnosprawnych, mieszkańców gmin Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Diagnoza przedstawiona zostanie w oparciu o posiadaną bazę danych oraz badanie ankietowe przeprowadzone w okresie od 29.12.2005r. do 20.01.2005r. Kwestionariusz pt. „Analiza sytuacji osób niepełnosprawnych w gminach Powiatu Warszawskiego Zachodniego” został rozesłany do Urzędów Gmin i Ośrodków Pomocy Społecznej. O ocenę sytuacji osób niepełnosprawnych poproszony został również Powiatowy Urząd Pracy, Wydział Organizacyjny Starostwa Powiatu Warszawskiego realizujący zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej, a także Wydział Oświaty, Kultury i Sportu Starostwa Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Opracowania Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań w 2002r. podają, że osoby niepełnosprawne stanowią około 14,3% ogółu ludności. Oznacza to, że co siódmy mieszkaniec kraju jest osobą niepełnosprawną. Biorąc pod uwagę, że w 1979r. co czternasty, a w 1988r. co dziesiąty Polak był osobą niepełnosprawną, można stwierdzić, iż wzrasta liczba osób niepełnosprawnych.

Narodowy Spis Powszechny ukazuje następujące dane dotyczące Powiatu Warszawskiego Zachodniego:

- liczba mieszkańców: 95 499
- liczba osób niepełnosprawnych ogółem: 7 046 co stanowi 7%
w tym:
- liczba pełnoletnich osób niepełnosprawnych: 6 740 co stanowi 96%
- liczba niepełnoletnich osób niepełnosprawnych: 306 co stanowi 4%

Z roku na rok liczba osób niepełnosprawnych powiększa się o kilkaset osób, które uzyskują orzeczenie z Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, co przedstawia tabela nr 1.

TABELA NR 1

<i>Realizacja zadań z zakresu orzecznictwa</i>	<i>Ilość złożonych, rozpatrzonych wniosków, wydanych orzeczeń/opinii w poszczególnych latach</i>		
	<i>2003 r. *</i>	<i>2004 r.</i>	<i>2005 r. **</i>
Wnioski złożone	1 093 ¹	770 ²	747
Wnioski rozpatrzone	1 062	770	643
Wydane orzeczenia o niepełnosprawności	715	375	458
Wydane legitymacje osobom niepełnosprawnym	253	361	181
Wydane opinie do kart parkingowych	3	-	-

1- w tym 442 wnioski z 2002 r.

2- w tym 30 wniosków z 2003 r.

*- w 2003 r. na 1 093 złożonych wniosków nie rozpatrzono 30 spraw ze względu na ich późne wpłynięcie

** - w 2005 r. na 747 złożonych wniosków, 64 nie mogły być rozpatrzone (umorzenia, odstąpienia, zgony), 40 spraw pozostało do zakończenia na 2006 r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie realizuje zadania z zakresu rehabilitacji społecznej finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Tabela nr 2 przedstawia realizację tych zadań – w przedziale lat 2003-2005

TABELA NR 2

Rodzaj zadania	Ilość złożonych i zrealizowanych wniosków w poszczególnych latach		
	2003r.	2004r.	2005r.
Dofinansowanie do pobytu na turnusie rehabilitacyjnym			
- złożone wnioski	159	249	283
- wnioski zrealizowane pozytywnie, w tym:	138	215	261
- dzieci i młodzież niepełnosprawna	21	23	30
- dorośli	117	192	231
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych			
- złożone wnioski	9	20	30
- wnioski zrealizowane pozytywnie, w tym:	6	19	26
- dzieci i młodzież niepełnosprawna	1	6	13
- dorośli	5	13	13
Dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze			
- złożone wnioski	66	56	106
- wnioski zrealizowane pozytywnie, w tym:	63	54	101
- dzieci i młodzież niepełnosprawna	9	24	42
- dorośli	54	30	59
Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych			
- złożone wnioski *	10	11	6
- wnioski zrealizowane pozytywnie, w tym:	5	5	5
- dzieci i młodzież niepełnosprawna **	22	300	325
- dorośli ***	530	280	300
Pożyczki na rozpoczęcie bądź wznowienie działalności gospodarczej			
- złożone wnioski	1	0	0
- wnioski zrealizowane pozytywnie	1	0	0
Szkolenia osób niepełnosprawnych organizowane przez Powiatowy Urząd Pracy			
- złożone wnioski	2	0	0
- wnioski zrealizowane pozytywnie	2	0	0

* - wnioski składane do 30 listopada roku poprzedzającego realizację zadania

** - przybliżona liczba dzieci uczestniczących w zadaniu

***- przybliżona liczba dorosłych uczestniczących w zadaniu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Dane zawarte w powyższej tabeli wskazują znaczny wzrost zainteresowania osób niepełnosprawnych uzyskaniem wszelkiej możliwej pomocy z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Różnica między liczbą złożonych wniosków a liczbą zrealizowanych wynika z rezygnacji wnioskodawców bądź też nie spełnieniem wymaganych warunków otrzymania dofinansowania.

O dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i sportu wpłynęło 11 wniosków na 2006r.

Wnioski:

- zwiększenie liczby osób niepełnosprawnych objętych działaniami w zakresie rehabilitacji społecznej
- dobrze skierowana informacja

Z danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy dotyczących osób niepełnosprawnych zatrudnionych i zarejestrowanych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego wynika:

- liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako:
 - osoby bezrobotne – 28 osób
 - osoby poszukujące pracy – 66 osób
- liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych w:
 - Zakładach Pracy Chronionej – 339 osób

Dane zebrane z trzech ostatnich lat przez Wydział Organizacyjny Starostwa Powiatu Warszawskiego Zachodniego, realizujący zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej wskazują:

- liczba osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą – 1 osoba
- liczba osób niepełnosprawnych zatrudnionych na przystosowanych stanowiskach pracy - 3 osoby
- kwota środków na zwrot kosztów przystosowania tworzonych lub istniejących stanowisk pracy – 61 170 zł.
- kwota zwrotu kosztów wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne – 257 937 zł.
- liczba złożonych wniosków o pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej lub rolniczej przez osoby niepełnosprawne – 1
 - wnioskowana kwota – 15 000 zł.
 - liczba zawartych umów - 1
 - kwota wypłaconych pożyczek – 10 000 zł.
- liczba osób niepełnosprawnych skierowanych na szkolenia – 5 osób
- liczba osób niepełnosprawnych, która ukończyła szkolenia – 5 osób
- koszty ukończonych szkoleń – 11 810 zł.

W latach 2003-2005 wpłynęły cztery wnioski na przystosowanie stanowisk pracy, z których trzy zaopiniowano negatywnie z uwagi na trudności w samym oprzyrządowaniu i dostosowaniu odpowiednio do potrzeb wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności.

Obecnie zainteresowanie pracodawców przystosowaniem stanowisk jest niewielkie, gdyż koszty samego utworzenia stanowiska pracy musi podjąć pracodawca.

Niewielkie zainteresowanie osób niepełnosprawnych zaciągnięciem pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej wg informacji pracownika Starostwa obsługującego to zadanie wynika zarówno z wysokich wymagań dotyczących składanych dokumentów jak i niewielką kwotą pożyczki.

Na terenie Powiatu warszawskiego Zachodniego funkcjonuje sześć Zakładów Pracy Chronionej. Liczbę zatrudnionych osób niepełnosprawnych przedstawia tabela 3.

TABELA NR 3

Nazwa Zakładu	Siedziba	Liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych
„ Dax ”	Ożarów Mazowiecki	15
„ Ekaplast ”	Izabelin	126
„ Igami ”	Łomianki	54
„ Witchem ”	Łomianki	105
„ Hawopol ”	Łomianki	Łącznie 39
„ Uno Tresco Tradex ”	Izabelin	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy

Sytuację wśród dzieci niepełnosprawnych i ich uczęszczania do placówek oświatowych przedstawia tabela nr 4.

TABELA NR 4

Rodzaj placówki oświatowej	Liczba uczniów	Liczba oddziałów integracyjnych
Przedszkole	24	2
Szkoła podstawowa	61	4
Gimnazjum	24	-
Szkoły ponadgimnazjalne	13	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Urzędów Gmin i Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu Starostwa Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Liczbę uczniów niepełnosprawnych w szkołach ponadgimnazjalnych przedstawia tabela nr 5.

TABELA NR 5

Nazwa placówki	Liczba uczniów niepełnosprawnych
Publiczne Liceum Ogólnokształcące W Łomiankach	5
Zespół Szkół Nr 1 w Błoniu	
II Publiczne Liceum Ogólnokształcące	7
Publiczne Technikum Nr 1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu Starostwa Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego funkcjonuje Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Lesznie oraz Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych w Laskach.

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Lesznie im. płk. Jerzego Strzałkowskiego

Ośrodek przeznaczony jest dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim i umiarkowanym. Przebywają tam głównie uczniowie z terenu Powiatu Warszawskiego Zachodniego oraz powiatów ościennych.

Celem pracy Ośrodka jest tworzenie warunków do najpełniejszego rozwoju psychofizycznego jego wychowanków. Ośrodek dąży do wykształcenia u nich praktycznych umiejętności umożliwiających aktywne i godne współuczestniczenie w życiu społecznym.

W skład Ośrodka wchodzi:

- Szkoła Podstawowa
- Gimnazjum
- Szkoła Zawodowa
- Internat
- Ośrodek Wypoczynkowo-Rehabilitacyjny w Zdworzu
- Ponadto Ośrodek dysponuje własną stołówką, pralnią, pracownią gospodarstwa domowego, salą do gimnastyki korekcyjnej, boiskiem, stajnią dla koni

W szkole dzieci nie tylko zdobywają wiedzę, ale uczą się również, jak wykonywać czynności niezbędne w życiu społecznym. Na terenie szkoły działa m.in. : PCK, LOP, Samorząd, Chór. W ramach rewalidacji indywidualnej w szkole prowadzone są: zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, logopedia, gimnastyka korekcyjna, reedukacja.

Opiekę nad wychowankami ośrodka sprawują: pedagog szkolny, pedagogzy specjaliści, psycholog, reedukator, logopeda, lekarz, wykwalifikowana pielęgniarka.

W Ośrodku obecnie uczy się 192 dzieci niepełnosprawnych.

**Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
dla Dzieci Niewidomych
im. Róży Czackiej**

Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych im. Róży Czackiej w Laskach prowadzony jest przez Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi, posiada uprawnienia szkół publicznych.

Dzieci i młodzieży z wadami wzroku oferuje edukację w następujących placówkach:

- **Przedszkole** – dla dzieci niewidomych w normie intelektualnej. Przyjmowane są również dzieci niewidome upośledzone umysłowo w stopniu lekkim. Przedszkole oferuje również zajęcia wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.
- **Szkoła Podstawowa** – dla dzieci niewidomych w normie intelektualnej
- **Szkoła Podstawowa /Specjalna/** - dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim – filia w Rabce
- **Gimnazjum** – dla dzieci niewidomych w normie intelektualnej
- **Gimnazjum /Specjalne/** - dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim
- **Zasadnicza Szkoła Zawodowa** – 3 lata
- **Zasadnicza Szkoła Zawodowa /Specjalna/** - 3 lata
- **Technikum Masażu** – 4 lata
- **Technikum** – 4 lata
- **Liceum Ogólnokształcące** – 3 lata
- **Szkoła Muzyczna I stopnia**
- **Dział Głuchoniewidomych**
- **Centrum Rehabilitacji Zawodowej**

Do placówek Ośrodka przyjmowane są dzieci i młodzież zaliczana do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z tytułu utraty wzroku, której często towarzyszy także niepełnosprawność fizyczna bądź intelektualna. Uczni niewidomy może uczyć się w szkole ogólnodostępnej w integracji z widzącymi rówieśnikami pod warunkiem właściwego przygotowania do samodzielnego funkcjonowania w tym środowisku. Takie przygotowanie odbywa się we wszystkich placówkach Ośrodka pod kierownictwem doświadczonych tyflopedagogów. Organizowanych jest również wiele, istotnych dla rozwoju niewidomego ucznia, zajęć rewalidacyjnych, zajęć rozwijających zamiłowania i zdolności, wiele wycieczek dydaktycznych, zajęć sportowych i kół zainteresowań – odbywających się w trzech internatach Ośrodka.

W Ośrodku działa **Uczniowski Klub Sportowy**, którego wychowankowie bardzo często reprezentują barwy kraju na zawodach międzynarodowych.

W Laskach prowadzona jest również indywidualna nauka orientacji przestrzennej i samodzielnego poruszania się oraz rehabilitacja wzroku, która umożliwia lepsze wykorzystanie resztek widzenia. Ważnym elementem osiągnięcia samodzielności życiowej jest udział w zajęciach rehabilitacyjnych, czemu służą pracownie rehabilitacyjne, basen i wydzielony teren do hipoterapii. Ośrodek zapewnia stałą opiekę medyczną, posiada własny szpitalik i przychodnię wyposażone w specjalistyczne gabinety lekarskie: okulistyczny, stomatologiczny, laryngologiczny.

W Ośrodku obecnie uczy się 293 dzieci niepełnosprawnych.

Liczbę uczniów niepełnosprawnych w placówkach oświatowych specjalnych przedstawia tabela nr 6 i 7.

TABELA NR 6

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Lesznie	Liczba uczniów niepełnosprawnych
Publiczna Szkoła Podstawowa w Lesznie	23
Publiczne Gimnazjum w Lesznie	55
Specjalna Szkoła Przystosowująca do Pracy w Lesznie	10
Specjalna Szkoła Zawodowa w Lesznie	104

Źródło: Opracowane przez Wydział Oświaty, Kultury i Sportu Starostwa Powiatu Warszawskiego Zachodniego

TABELA NR 7

Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Laskach	Liczba uczniów niepełnosprawnych
Przedszkole	25
Szkoła Podstawowa dla dzieci niewidomych	114
Gimnazjum	61
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	21
Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna	46
Technikum dla Niewidomych	12
Technikum Masażu	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu Starostwa Powiatu Warszawskiego Zachodniego oraz Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Laskach

Poniższe tabele i informacje przedstawiają sytuację osób niepełnosprawnych w poszczególnych gminach Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

TABELA NR 8

Gmina	Liczba ludności w poszczególnych gminach	Liczba osób niepełnosprawnych*
Błonie	19 678	544
Leszno	8300	76
Kampinos	4000	80
Ożarów Maz.	19 193	2 033**
Stare Babice	14 000 (dane przybliżone)	91
Łomianki	19 747	1 707**
Izabelin	9 200	100

*Dane uzyskane z Ośrodków Pomocy Społecznej, opracowane na podstawie wypłacanych świadczeń

**Dane według Narodowego Spisu Powszechnego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej

TABELA NR 9

Gmina	Liczba osób pełnoletnich	Liczba dzieci i młodzieży
Błonie	454	77
Leszno	49	27
Kampinos	67	13
Ożarów Maz.	1 945	88
Stare Babice	19	72
Łomianki	117	36
Izabelin	65	35

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej

TABELA NR 10

Gmina	Liczba dzieci niepełnosprawnych uczęszczających do placówek oświatowych		
	Przedszkole	Szkoła podstawowa	Gimnazjum
Ożarów Maz.*	2	4	9
Błonie	10	17	3
Łomianki	1	11	4
Izabelin	1	6	5
Stare Babice	-	9	2
Leszno	-	1	1
Kampinos**	-	8	3

* 11 dzieci objętych jest nauczaniem indywidualnym

** W Szkole Podstawowej 2 uczniów objętych jest nauczaniem indywidualnym oraz w Gimnazjum 2 dzieci

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej

Dostosowanie powszechnej komunikacji oraz specjalistycznego transportu w gminach dla osób niepełnosprawnych.

Na terenie Powiatu Warszawskiego-Zachodniego nie działa dostosowana dla potrzeb osób niepełnosprawnych powszechna, gminna komunikacja. Jedynie w gminach: Łomianki, Stare Babice, Izabelin, Ożarów Maz., Leszno istnieje komunikacja miejska, której tabor po części jest dostosowany dla potrzeb osób niepełnosprawnych – niektóre kursy obsługują autobusy niskopodłogowe.

Poza tym, w gminie Łomianki i Izabelin funkcjonuje specjalistyczny transport dla osób niepełnosprawnych. Przy czym na terenie gminy Łomianki instytucją zajmującą się transportem osób niepełnosprawnych jest firma transportowa TRANS-CO sp. z o.o., która obecnie dowozi pięcioro dzieci niepełnosprawnych poruszających się na wózkach inwalidzkich do placówek oświatowych w Warszawie. Na terenie gminy Izabelin, specjalistyczny transport dla osób niepełnosprawnych posiada Zakład dla Niewidomych w Laskach. Gmina Izabelin również finansuje dowożenie dzieci niepełnosprawnych do szkół w kwocie 49 301 zł. Dodatkowo na terenie gminy Stare Babice istnieje specjalistyczny transport dzieci niepełnosprawnych na zajęcia rehabilitacyjne oraz do szkół specjalnych i integracyjnych.

TABELA NR 11

Gmina	Stan dostosowania budynków użyteczności publicznej dla osób niepełnosprawnych w Powiecie Warszawskim-Zachodnim					
	apteki	szpitale	przychodnie	urzędy	sklepy	kościół
Błonie	podjazdy	–	winda i podjazd	częściowo-podjazdy	częściowo-podjazdy	podjazd
Leszno	-	-	częściowo-podjazd	-	-	-
Kampinos	podjazd	-	podjazd	-	-	-
Ożarów Maz.	-	-	winda	podjazd	-	-
Stare Babice	częściowo-podjazdy	-	podjazd	podjazd	-	-
Łomianki	podjazdy, lub apteki na poziomie ziemi	podjazdy, windy	podjazd	podjazd	dwa duże sklepy na poziomie ziemi	jeden Kościół na płasko, jeden z podjazdami
Izabelin	-	-	podjazdy	podjazdy	częściowo-podjazdy	podjazdy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej

Jak wynika z danych umieszczonych w tabeli nr 11, jest niski stopień dostosowania budynków dla osób niepełnosprawnych.

Poszczególne gminy przekazały część własnych środków finansowych na likwidację barier architektonicznych, i tak:

- Gmina Łomianki na zjazdy dla osób niepełnosprawnych przeznaczyła **37 420,56 zł.**
- Gmina Błonie na usuwanie barier architektonicznych przeznaczyła **108 000 zł.**
- Gmina Izabelin na windę w adaptowanym budynku szkolnym przeznaczyła **100 000 zł.**
- Gmina Stare Babice w 2006 r. planuje przeznaczyć **209 000 zł.** na uruchomienie windy w Szkole Podstawowej w Starych Babicach; gmina planuje również zabezpieczyć środki na przebudowę Ośrodka Zdrowia w Starych Babicach aby ułatwić dostęp do leczenia osobom niepełnosprawnym

Formy pomocy wobec osób niepełnosprawnych finansowane lub dofinansowane przez gminy w 2005 roku.

Gminy z terenu Powiatu Warszawskiego-Zachodniego na pomoc swoim niepełnosprawnym mieszkańcom w 2005 r. przeznaczyły ogólną kwotę **275 266 zł.**, w tym:

- gmina Łomianki: **700 zł** – finansując wyjazd 35 osób do Czerwińska
- gmina Izabelin: **109 116 zł** – udzielając pomocy w formie finansowej 63 osobom na kwotę 109 116 zł
- gmina Błonie: **6 900 zł** – udzielając pomocy: w formie finansowej 20 osobom na kwotę 5000 zł oraz wspierając rehabilitację 5 osób niepełnosprawnych na kwotę 1 900 zł.
- gmina Ożarów Maz.: **45 000 zł** – udzielając pomocy: w formie finansowej 180 osobom na kwotę 40 000 zł., rehabilitację 10 osób na kwotę 5000 zł oraz udzielając pomocy prawnej 40 rodzinom.
- gmina Stare Babice: **40 000 zł** – udzielając pomocy przy rehabilitacji 42 niepełnosprawnych dzieci na kwotę 40 000 zł.
- gmina Kampinos: **30 800 zł** – udzielając pomocy: w formie finansowej 29 osobom na kwotę 30 000 zł, pomocy prawnej 8 osobom na kwotę 300 zł. oraz pomocy przy rehabilitacji 3 osób niepełnosprawnych na kwotę 500 zł.
- gmina Leszno: **42 750 zł** – udzielając pomocy: w formie finansowej 52 osobom na kwotę 41 600 zł oraz finansując rehabilitację 3 osób niepełnosprawnych na kwotę 1 150 zł.

Na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego funkcjonują placówki działające na rzecz osób niepełnosprawnych:

- Warsztat Terapii Zajęciowej w Bramkach (Gmina Błonie) – 35 uczestników
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Sadowej (Gmina Łomianki) – 20 uczestników
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Łubcu (Gmina Leszno) – 30 uczestników
- Dom Pomocy Społecznej w Bramkach (Gmina Błonie) – 170 mieszkańców
- Dom Pomocy Społecznej w Sadowej (Gmina Łomianki) – 100 mieszkańców
- Dom Opiekuńczo – Leczniczy w Pilaszkanie (Gmina Ożarów Maz.) – 130 mieszkańców

Organizacje pozarządowe prowadzące działalność na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Krajowe Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Na Rzecz Ludzi Niepełnosprawnych i Niezaradnych Życiowo „Przyłącz Się Do Nas”

Stowarzyszenie powstało w 1999r. z siedzibą w Brankach koło Błonia. Głównymi celami stowarzyszenia są: praca w zakresie tworzenia i rozwijania różnych form zorganizowanej pomocy osobom niepełnosprawnym i niezaradnym życiowo, organizowanie całodobowej opieki osobom niepełnosprawnym intelektualnie, fizycznie, z zaburzeniami psychicznymi, uzależnionym, bezrobotnym, bezdomnym.

Organizacja na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego realizuje następujące przedsięwzięcia:

- prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej dla 35 osób niepełnosprawnych w Brankach
- prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy dla 30 osób z zaburzeniami psychicznymi w Łubcu
- organizacja i prowadzenie Punktu Wspierania dla osób psychicznie chorych i ich rodzin w Łubcu, poprzez: wyszukiwanie osób wymagających objęcia pomocą, pomoc w uzyskaniu świadczeń zgodnych z należnymi uprawnieniami, tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu grup samopomocowych wśród uczestników Ośrodka
- organizacja i prowadzenie Świetlicy Środowiskowej w Błoniu dla osób niepełnosprawnych – organizowanie wycieczek, imprez integracyjnych, spotkań okolicznościowych, turnieje gier stolikowych itp.
- prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób niepełnosprawnych gdzie świadczone są nieodpłatnie usługi w zakresie poradnictwa prawnego, socjalnego, psychologicznego, rentowo-emerytalnego oraz pomoc w pisaniu pism urzędowych
- prowadzenie punktu redystrybucji darów Fundacji Banku Żywności SOS
- realizacja dużych przedsięwzięć kulturalnych i artystycznych skierowanych do środowisk lokalnych, ukazujących twórczość osób niepełnosprawnych – wystawy prac malarskich i rękodzieła, przedstawienia muzyczne, kabaretowe, promowanie sportu niepełnosprawnych
- organizacja Wigilii dla Niepełnosprawnych oraz udział w organizacji aukcji na rzecz Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy na terenie Błonia.

„ Społeczna Pomoc – Stowarzyszenie DOM ”

Stowarzyszenie powstało w 2001r. z siedzibą w Sadowej koło Łomianek.

Głównymi celami stowarzyszenia są:

- podejmowanie działań zmierzających do osiągnięcia przez osoby niepełnosprawne, a w szczególności umysłowo upośledzone możliwie najwyższego poziomu funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej
- podejmowanie inicjatyw tworzących warunki ułatwiające niepełnosprawnym aktywizację społeczną, w tym: zawodową, artystyczną i sportową

- inicjowanie i propagowanie postaw chroniących prawo niepełnosprawnych, umysłowo upośledzonych i psychicznie chorych do godności osobistej i obywatelskiej
- wspieranie działań ułatwiających niepełnosprawnym dostęp do korzystania z wszelkich form rehabilitacji

Stowarzyszenie realizuje cele między innymi poprzez.:

- prowadzenie Warsztatu Terapii Zajęciowej dla 20 osób niepełnosprawnych w Sadowej
- organizowanie spotkań integracyjnych likwidujących opory psychiczne i kulturowe w podmiotowym traktowaniu osób niepełnosprawnych
- udział w organizowaniu turnusów rehabilitacyjnych
- wspieranie osób niepełnosprawnych w zakupie niezbędnych im środków technicznych, przedmiotów ortopedycznych, sprzętu rehabilitacyjnego i innych środków wspomagających samodzielność funkcjonowania
- ułatwianie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w kulturze

„ Towarzystwo Opieki nad Ociemniałymi ”

Towarzystwo powstało w 1911r. z siedzibą w Laskach. Głównym celem Towarzystwa jest otoczenie niewidomych i ociemniałych wszechstronną opieką w zaspokajaniu ich potrzeb edukacyjno – wychowawczych, rehabilitacyjnych, socjalnych i religijnych.

Towarzystwo realizując cele prowadzi między innymi:

- domy małego dziecka , internaty, przedszkola, szkoły na wszystkich poziomach kształcenia
- kursy rehabilitacji podstawowej i zawodowej
- turnusy rehabilitacyjno – wypoczynkowe, turnusy wypoczynkowe itp.
- biblioteki, wypożyczalnie książek i czytelnie
- wydawnictwa książek i czasopism dla niewidomych oraz o problematyce tyflogicznej
- wytwarzanie pomocy edukacyjnych
- zakłady opieki zdrowotnej dla niewidomych i osób działających w ramach Towarzystwa
- działalność naukową i badawczą z zakresu tyflogologii, tyflopedagogiki
- rehabilitację zawodową, biura poradnictwa zawodowego, pomoc w zatrudnieniu i adaptacji w nowym środowisku
- imprezy kulturalne i rozrywkowe zarówno dla niewidomych, jak i z udziałem niewidomych

Przy realizacji zadań Towarzystwo współpracuje ze Zgromadzeniem Sióstr Franciszkanek Służebnic Krzyża oraz współdziała z organami administracji rządowej i samorządu terytorialnego, a także ze stowarzyszeniami i fundacjami krajowymi i zagranicznymi działającymi wśród lub na rzecz niewidomych. Zatrudnia sześćdziesiąt osób niepełnosprawnych.

Towarzystwo prowadzi Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych w Laskach.

„*Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej*”

Stowarzyszenie powstało w 1995r. z siedzibą w Warszawie. Głównymi celami stowarzyszenia są:

- otaczanie opieką osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów oraz świadczenie im pomocy
- prowadzenie szerokiej działalności rekreacyjno – rehabilitacyjnej (pielgrzymki, turnusy rehabilitacyjne, wycieczki
- działania integracyjne w lokalnym środowisku

Stowarzyszenie od 1999r. prowadzi Ośrodek Rehabilitacyjno – Terapeutyczny dla dzieci niepełnosprawnych oraz z zaburzeniami rozwoju w Bliznem Jasińskiego, którego celem jest:

- objęcie wielospecjalistyczną opieką małych dzieci niepełnosprawnych
- przeciwdziałanie pogłębianiu wad wrodzonych u dzieci z zaburzonym rozwojem, występowaniu wad wtórnych
- podniesienie stopnia samodzielności dzieci objętych opieką
- przeciwdziałanie izolacji społecznej dzieci głęboko upośledzonych
- uaktywnienie rodziców dzieci niepełnosprawnych w środowisku lokalnym poprzez powierzenie im odpowiedzialności za współorganizację imprez integracyjnych oraz pozyskiwanie sponsorów
- podnoszenie wiedzy, świadomości rodziców oraz dostarczanie im emocjonalnego wsparcia poprzez spotkania ze specjalistami i udział w szkoleniach

Wszyscy uczestnicy ośrodka biorą czynny udział w organizacji imprez integracyjnych np. Festyn „Ulica Integracyjna”, Festyn „Integracyjny Dzień Dziecka”, Dzień Wolontariusz, Niedziela Integracyjna w Borzęcinie, wycieczki, kuligi, zabawy karnawałowe itp.

Zajęcia w Ośrodku prowadzone są codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych.

„*Radość Dzieciom Niepełnosprawnym*”

Stowarzyszenie powstało w 1995r. z siedzibą w Lesznie. Głównymi celami stowarzyszenia są:

- działalność oświatowo – szkoleniowa mająca na celu upowszechnienie wiedzy o dzieciach niepełnosprawnych i form niesienia im pomocy
- upowszechnianie wiedzy o działalności i potrzebach placówek szkolno – wychowawczych dla dzieci upośledzonych umysłowo w kraju i za granicą
- gromadzenie środków finansowych i rzeczowych na pomoc dzieciom niepełnosprawnym

Do ważniejszych działań stowarzyszenia należy organizacja wypoczynku dla dzieci niepełnosprawnych (od 5 lat w Ośrodku Rehabilitacyjno – Wypoczynkowym w Zdworzu wypoczywa rocznie ok. 200 kolonistów), oraz dofinansowanie działalności artystycznej ośrodka tj. festiwal twórczości artystycznej dzieci niepełnosprawnych FETA.

V. Cele strategiczne

1. Usprawnienie systemu diagnozowania sytuacji osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego

Stworzenie bazy danych dotyczących osób niepełnosprawnych z terenu powiatu. Dane te powinny zawierać: wiek, płeć, stopień niepełnosprawności, wykształcenie, miejsce zamieszkania (miasto, wieś), a także inne informacje, dzięki którym stworzony zostanie pełny obraz sytuacji osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego.

2. Polepszenie warunków życiowych osób niepełnosprawnych

Niepełnosprawność rodzi często dramatyczne skutki dla osoby niepełnosprawnej i jej rodziny, zwłaszcza gdy występuje nagle np. po wypadku. Dlatego też po zakończeniu leczenia powinna być kontynuowana rehabilitacja a także umożliwiony dostęp do wszelkiej możliwej pomocy dla osoby niepełnosprawnej.

W ramach działań należy umożliwić:

- korzystanie z rehabilitacji, która pozwoli osiągnąć samodzielność psychiczną i fizyczną
- kontakt ze społeczeństwem poprzez uczestnictwo osób niepełnosprawnych w imprezach integracyjnych jak również poprzez likwidację barier technicznych i w komunikowaniu się
- dostęp do budynków użyteczności publicznej, budynków mieszkalnych, obiektów kultury i sportu poprzez likwidację barier architektonicznych i technicznych
- swobodne poruszanie się po własnym mieszkaniu poprzez likwidację barier architektonicznych
- dostęp do organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez szerzenie informacji np. stworzenie i wydanie biuletynu informacyjnego

Aby osiągnąć ten cel należy utrzymać aktualny poziom realizacji wniosków przez PCPR o dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zadań dotyczących rehabilitacji społecznej. Wskazane jest również pozyskiwanie środków na likwidację barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej. Należy także usprawnić transport dla osób niepełnosprawnych, który ułatwi im przemieszczanie się na terenie powiatu, co pozwoli na czynny udział w życiu społecznym.

3. Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do różnych form kształcenia

Dzieci i młodzież niepełnosprawna mają prawo do korzystania z bezpłatnej nauki w placówkach oświatowych niezależnie od stopnia niepełnosprawności, co pozwoli na osiągnięcie najwyższego wykształcenia, które ułatwi im start w dorosłym życiu.

W ramach działań należy umożliwić:

- dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej uczęszczanie do ogólnie dostępnych przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych razem ze swoimi pełnosprawnymi rówieśnikami
- dzieciom, którym naukę w ogólnie dostępnych szkołach utrudnia ograniczenie rozwoju intelektualnego i funkcji poznawczych, uczęszczanie do klas integracyjnych lub szkół specjalnych
- nauczanie indywidualne

Aby osiągnąć ten cel należy:

- dostosować organizację szkół oraz metody nauczania do możliwości psychofizycznych uczniów
- umożliwić korzystanie z opieki psychologicznej oraz różnych form rehabilitacji
- zabezpieczyć środki na wczesne wspomaganie dzieci tzn. w przedszkolach i klasach zerowych w celu wczesnego zmonitorowania dzieci z deficytami, by jak najwcześniej wspomóc rodziny specjalistyczną pomocą
- napisać program indywidualnej terapii dla każdego dziecka, u którego stwierdzono dysfunkcje rozwojowe, w tym celu należałoby powołać zespół specjalistów (logopedę, rehabilitanta, oligoferenopedagoga, lekarza pediatrę, psychologa dziecięcego) by określić zgodnie z Rozporządzeniem MEN z dnia 4 IV 2005r., działania w sprawie wczesnego wspomagania dzieci
- pozyskać środki na wyposażenie placówek oświatowych w niezbędny sprzęt ułatwiający naukę
- umożliwić pomoc finansową w zakupie komputera przy współudziale środków PFRON, co umożliwiłoby dostęp do programów logopedycznych dla dzieci, a także do informacji i możliwość nawiązywania kontaktów między sobą
- wspierać edukację osób niepełnosprawnych przygotowującą do rynku pracy poprzez kształcenie zawodowe w Zespołach Szkół Specjalnych
- likwidować bariery architektoniczne i techniczne aby umożliwić swobodny dostęp do szkół dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej ruchowo a także niewidomym
- organizować imprezy integracyjne zarówno dla dzieci niepełnosprawnych jak i pełnosprawnych (pikniki rodzinne, festyny, imprezy sportowe) dzięki, którym dzieci uczyć się będą tolerancji wobec siebie i drugiej osoby

4. Stworzenie dogodnych warunków do aktywizacji zawodowej

Niski poziom wykształcenia większości osób niepełnosprawnych a także wysoki poziom bezrobocia w Polsce przekłada się na wysokie, długotrwałe bezrobocie wśród osób niepełnosprawnych. Osoby niepełnosprawne powinny mieć możliwość skorzystania z oceny ich zdolności, szkolenia zawodowego, które pomogą w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia albo powrotu do poprzednio wykonywanego zawodu.

W ramach działań należy:

- dokonać diagnozy potrzeb osób niepełnosprawnych związanych z funkcjonowaniem na rynku pracy i oceną ich zdolności do pracy
- organizacja szkoleń dla osób niepełnosprawnych
- prowadzenie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych
- informowanie pracodawców w zakresie zatrudniania osób niepełnosprawnych
- zwiększać liczbę stanowisk pracy przystosowanych dla osób niepełnosprawnych
- udzielać pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej
- promocja nowych form pracy np. praca w domu

Aby osiągnąć ten cel należy:

- walczyć z dyskryminacją w zatrudnianiu poprzez oddziaływanie na osoby pełnosprawne a także potencjalnych pracodawców
- propagowanie praw osób niepełnosprawnych
- opracować plan szkoleń
- organizacja warsztatów aktywnego poszukiwania pracy
- współpraca z zakładami pracy tworzącymi miejsca zatrudnienia dla osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem Zakładów Pracy Chronionej
- promocja zatrudnienia osób niepełnosprawnych wśród pracodawców
- organizacja spotkań osób niepełnosprawnych z potencjalnymi pracodawcami
- zwiększenie zatrudnienia osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy

W celu integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych stworzono Sektorowy Program Operacyjny Rozwój Zasobów Ludzkich (SPO RZL), który jest finansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego i środków PFRON.

Celem Działania 1.4 SPO RZL jest zwiększenie stopnia przygotowania zawodowego i poprawa zdolności do uzyskania zatrudnienia przez osoby o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Pomoc skierowana jest na osoby po raz pierwszy wchodzące na rynek pracy, lub długotrwałe bezrobotne, albo doświadczające największych problemów przy wejściu na rynek pracy.

W ramach Działania 1.4 wyodrębniono dwa schematy:

Schemat a) Wsparcie osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności na otwartym rynku (projekty konkursowe)

Schemat b) Poprawa skuteczności systemu wspierania osób o znacznym i umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (projekty realizowane w skali ogólnopolskiej w trybie przetargowym)

5. Informacja o istniejących formach wsparcia oraz tworzenie nowych form pomocy

Wszystkie formy wsparcia mogą znacznie ograniczyć skutki niepełnosprawności, co przyczyni się do odzyskania częściowo lub całkowicie fizycznej i psychicznej sprawności.

W ramach działań należy:

- wykorzystanie funkcjonujących form niosących pomoc osobom niepełnosprawnym
- zwiększenie liczby uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej
- zwiększenie liczby uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy
- inspirowanie do tworzenia grup samopomocowych, integrujących osoby niepełnosprawne
- rozwój pracy socjalnej na rzecz osób niepełnosprawnych
- rozwój usamodzielnień poprzez różnorodne formy mieszkalnictwa

Aby osiągnąć ten cel należy zapewnić środki finansowe Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań z rehabilitacji społecznej i zawodowej a także powiększyć WTZ. Wskazane jest również tworzenie grup wsparcia składających się z rodzin i opiekunów osób niepełnosprawnych.

6. Usprawnienie współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych

Aby osoba niepełnosprawna miała godne warunki życia a także mogła uczestniczyć w życiu społecznym niezbędna jest zaangażowanie wszystkich instytucji i organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Należy zauważyć, że współpraca wszystkich tych instytucji pozwoli na dokładne zdiagnozowanie problemów i potrzeb osób niepełnosprawnych, co przyczyni się do udzielenia możliwie najlepszej pomocy.

VI. Przewidywane efekty programu

Efektami realizacji programu będą:

- zmiana świadomości społeczeństwa na temat osób niepełnosprawnych
- poprawa warunków życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin
- eliminacja różnorodnych barier ograniczających udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym
- zwiększenie dostępu do opieki medycznej i rehabilitacji
- zwiększenie dostępu do różnych form edukacji poprzez likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się a także wyposażenie szkół w niezbędny sprzęt ułatwiający naukę
- zwiększenie aktywności zawodowej
- stworzenie systemu informacyjnego dla osób niepełnosprawnych
- integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym

Realizacja programu będzie możliwa przy ścisłej współpracy z wszystkimi instytucjami i organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Warszawskiego Zachodniego oraz pozyskiwaniu niezbędnych środków finansowych na realizację założonych celów.

Program ma charakter otwarty i będzie mógł ulegać weryfikacji w zależności od aktualnych potrzeb osób niepełnosprawnych.

VII. Główni realizatorzy programu

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ożarowie Mazowieckim
- Powiatowy Urząd Pracy w Błoniu
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Grodzisku Mazowieckim
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Ożarowie Mazowieckim
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Łomiankach
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Błoniu
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Lesznie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Kampinosie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Izabelinie
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Starych Babicach
- Dom Pomocy Społecznej w Bramkach
- Dom Pomocy Społecznej w Sadowej
- Dom Opiekuńczo – Leczniczy w Pilaszkowie
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Łubcu
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Bramkach
- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sadowej
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Lesznie im. płk. Jerzego Strzałkowskiego
- Ośrodek Szkolno – Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych im. Róży Czackiej w Laskach
- Organizacje pozarządowe prowadzące działalność na rzecz osób niepełnosprawnych